

RAN-2501001206030903

T.Y.B.A. (Sem.-VI) Examination March - 2026

Political Science - Major-XVI

Kautilya's Political Thoughts in Ancient India

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fill up strictly the above details on your answer book	Seat No.: <table border="1"> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> </table> Student's Signature						

- પ્ર-1. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે પાંચ) 10**
- 1) કૌટિલ્ય કયા પ્રકારના યુદ્ધના હિમાયતી હતા?
 - 2) કૌટિલ્યએ જણાવ્યા મુજબ રાજાની દિનચર્યા કેવી હોવી જોઈએ?
 - 3) યુદ્ધનીતિમાં જણાવેલ સૈન્યના મુખ્ય અંગો કયા છે?
 - 4) કેન્દ્રીય શાસકીય વિભાગોનું કાર્ય શું હોય છે?
 - 5) ગુપ્તચરતંત્રમાં કેવા પ્રકારના લોકોનો સમાવેશ થતો?
 - 6) શસ્ત્રોના સંદર્ભમાં કૌટિલ્યએ શું કહ્યું છે?
 - 7) ન્યાય પ્રક્રિયાના મુખ્ય અંગો કયા છે?
- પ્ર-2. પ્રાચીન ભારતીય ચિંતન અનુસાર રાજ્યની ઉત્પત્તિના મુખ્ય સિદ્ધાંતોની સવિસ્તાર ચર્ચા કરો. 13**
- અથવા**
- પ્ર-2. રાજ્યની આંતરિક શાંતિ અને સુરક્ષા વ્યવસ્થા માટે ગુપ્તચરોનું મહત્વ સમજાવો.**
- પ્ર-3. કૌટિલ્યના મતે રાજ્યના અસ્તિત્વ માટે કયા સાત ઘટકો અનિવાર્ય છે? - વિસ્તારથી સમજાવો. 13**
- અથવા**
- પ્ર-3. “પ્રજાના સુખમાં જ રાજાનું સુખ છે” - આ વિધાનના સંદર્ભમાં રાજાના ગુણો અને ફરજો વર્ણવો.**
- પ્ર-4. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) 14**
- 1) દીવાની અદાલતો.
 - 2) રાજદૂત.
 - 3) દુર્ગની રચના.
 - 4) યુદ્ધની વ્યૂહરચના.

ENGLISH VERSION

- Q-1.** **Answer the following questions in short. (Any five)** **10**
- 1) Which type of war did Kautilya advocate?
 - 2) According to Kautilya, what should be the daily routine of a king?
 - 3) Which are the main branches of the army mentioned in military strategy?
 - 4) What is the function of the central administrative departments?
 - 5) Which kind of people were included in the intelligence system?
 - 6) What has Kautilya said in the context of weapons?
 - 7) Which are the main components of the judicial process?
- Q-2.** Discuss in detail the main theories of the origin of the state according to **13**
ancient Indian thought.
- OR**
- Q-2.** Explain the importance of spies for the internal peace and security of the state.
- Q-3.** Which seven components are essential for the existence of the state according to **13**
Kautilya? - Explain in detail.
- OR**
- Q-3.** "In the happiness of the subjects lies the happiness of the king" - Describe the
qualities and duties of a king in the context of this statement.
- Q-4.** **Write short notes. (Any two)** **14**
- 1) Civil Courts (Dharmasthiya).
 - 2) Ambassador (Rajdoot).
 - 3) Construction of Forts.
 - 4) War Strategy (Vyuhachna).
-